

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สันทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1,745 คน จำแนกเป็น

1.1 ผู้บริหาร	จำนวน	17 คน
1.2 คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	จำนวน	1,512 คน
1.3 ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	จำนวน	216 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานภาพเป็นเกณฑ์ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 463 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 17 คน คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจำนวน 306 คน และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จำนวน 140 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ผู้บริหาร	17	17
2	คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	1,512	306
3	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	216	140
	รวม	1,745	463

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัญหาและแนวทางในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางและสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดหนองคาย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดหนองคาย เป็นแบบปลายเปิด (Open - ended)

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทาง และขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อกำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือ
2. ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถาม ตามวิธีของลิเคอร์ท์
3. กำหนดโครงสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมภารกิจ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รวมทั้ง 5 ด้าน
4. ลงมือสร้างเครื่องมือฉบับร่างที่ครอบคลุมตามเนื้อหา กรอบแนวคิด และขอบเขตที่กำหนด

5. เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงสร้าง รูปแบบและความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสม ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

5.1 นางผกาพันธ์ ผาเจริญ ค.ม.(การบริหารการศึกษา) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

5.2 นายเฉลิมพล ไยนนท์ คศ.ม.(หลักสูตรและการสอน) ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

5.3 ดร.พงษ์ศักดิ์ ศรีจันทร์ คศ.ค. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี

5.4 นายกสิน นวลโคกสูง รปม.(รัฐประศาสนศาสตร์) พัฒนาการจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

5.5 นายพิทักษ์ ราชาทุม คศ.ม.(การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอปากคาด จังหวัดหนองคาย

6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอขอความร่วมมือให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรง ความครอบคลุมเนื้อหา

8. นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

9. นำข้อมูลมาหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับรวมทุกข้อ (Item – Total Correlation) และเลือกข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป อำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม

10. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของคอนบราค (Cronbach) มีความเชื่อมั่นที่ 0.98

11. เสนอคณะอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งเพื่อกำหนดเป็นเครื่องมือพร้อมที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 18 พฤศจิกายน 2553 ถึง 10 ธันวาคม 2553 ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำเครื่องมือถึงกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ รายละเอียดของการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ในลำดับต่อไป
4. จัดกิจกรรมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)
 - 4.1 ผู้บริหาร จำนวน 10 คน ประชุมที่ห้องประชุมสำนักงาน กศน. อำเภอเป่าไร่ จังหวัดหนองคาย ในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2553
 - 4.2 คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจำนวน 10 คน ประชุมที่ห้องประชุมสำนักงาน กศน. อำเภอเป่าไร่ จังหวัดหนองคาย ในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2553
 - 4.3 ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจำนวน 10 คน ประชุมที่ห้องประชุมสำนักงาน กศน. อำเภอเป่าไร่ จังหวัดหนองคาย ในวันที่ 1 ธันวาคม 2553

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้
 - 2.1 วิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดหนองคาย ตอนที่ 2 โดยทั้งภาพรวมรายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 63)

ค่าคะแนนที่ได้จากการปฏิบัติแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และแปลความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์การเรียนชุมชน และครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน ที่มีสถานภาพและประสบการณ์แตกต่างกันต่อปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนชุมชน จังหวัดหนองคาย โดยใช้ค่า F-Test (Two – way ANOVA)

2.4 วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์การเรียนชุมชน จังหวัดหนองคาย โดยหาค่าความถี่ และวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

2.5 วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม นิยาม การดำเนินงานศูนย์การเรียนชุมชน (Item Objective congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 63)

1.2 อำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – Total Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

1.3 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104 - 105)

2.1 ค่าความถี่ (frequency)

2.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation :S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน 'ได้แก่' (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 115,118)

3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มีต่อปัญหาการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดหนองคาย โดยใช้ค่า F-Test (Two – way ANOVA)

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มีต่อแนวทางการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ชุมชน จังหวัดหนองคาย แสดงในรูปของตาราง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY